

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Експертна діяльність у галузі освіти
Освітня програма	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	1 /II
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
2. Опис дисципліни	
Дисципліна забезпечує набуття студентами знань у галузі експертизи в галузі освіти, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні експертизи, зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до фахової діяльності.	
Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу – забезпечити поглиблену теоретичну підготовку фахівця у галузі освіти щодо розуміння особливостей експертної та консультативної діяльності в освіті та сприяти формуванню знань, умінь і навичок з консультування й експертизи з питань розвитку системи освіти; розвиток професійної компетентності управлінця у галузі освіти.</p> <p>Цілі вивчення дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оволодіння системою знань про експертну діяльність у галузі освіти; — формування знань про функції, завдання і базові компетенції експерта у галузі освіти; — оволодіння знаннями про сутність, зміст і етику експертної діяльності; — опанування знаннями про експертизу і консультування як базові поняття експертної діяльності; — оволодіння системою знань про аналітичні методи в експертній діяльності; — поглиблення знань про технології та форми експертної діяльності; — формування наукового світогляду і методологічної культури експерта у галузі освіти; — розвиток інтелекту, творчих якостей, здатності до науково-дослідницької та інноваційної діяльності в сфері освіти. 	
Результати навчання (компетентності)	

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, у процесі навчання, на основі поєднання спеціально предметних знань та вмінь з набутим досвідом дослідницької/інноваційної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до здобуття і застосування знань у практичних ситуаціях та генерації нових ідей та досягнення нових цілей (креативність).

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність до управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1. Здатність виявляти потенційні зв’язки освітньої теорії, освітньої політики та практики, розуміння цілей і особливостей освітніх систем.

СК 3. Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.

СК 5. Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.

СК 6. Здатність до консультування з питань освітньої теорії і практики.

СК 11. Здатність визначати стан та потенціал системи освіти ЗВО, оцінювати його у сфері вищої освіти з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки.

ПРН 9. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями доцільності та достовірності.

ПРН 11. Здійснювати аналіз стану вищої освіти та визначати потенціал системи освіти ЗВО, створювати умови конструктивної взаємодії з суб’єктами освітнього процесу і обирати оптимальні методи, засоби і форми взаємодії, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат

ПРН 12. Здійснювати аналіз освітнього процесу у ЗВО, приймати рішення в умовах, що потребують застосування нових підходів та прогнозування, презентувати, обговорювати та захищати власні погляди в усній та письмовій формах перед фаховою та нефаховою аудиторією.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
практичні заняття	16
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	011 Освітні, педагогічні науки	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Експертна діяльність в освіті: цілі, завдання, зміст, об'єкти і суб'єкти. Етичні аспекти експертизи. <i>План</i> Зміст поняття «експертиза», «експертиза в освіті». Предмет експертизи. Види експертизи. Функції експертизи. Принципи експертизи. Типологія експертиз. Експертиза освітніх інновацій.	2 год		4 год
Тема 1. Експертна діяльність в освіті. <i>План</i> Сутність та зміст експертної діяльності. Цілі експертної діяльності в освіті. Головні завдання експертної діяльності в освіті, їх типи. Завдання експерта у галузі освіти відповідно до напрямку діяльності. Об'єкти експертизи в освіті. Суб'єкти експертизи в		2 год	4 год

освіті.			
Тема 2. Організаційні форми експертизи в освіті. <i>План</i> Групи та види експертних методів. Експертні оцінки. Методи експертних оцінок. Індивідуальні експертні методи, умови їх застосування.	2 год		4 год
Тема 2. Етика професійної діяльності експерта у галузі освіти <i>План</i> Етика і етикет у професійній діяльності. Етичні правила здійснення експертної діяльності: взаємоповаги експерта і представників освітньої установи, що проходить експертизу; співпраці експерта і представників освітнього закладу; дистанції у професійному спілкуванні; обґрунтованості результатів експертизи; адекватності методів експертизи; науковості результатів експертизи		2 год	4 год
Тема 3. Освіта як об'єкт експертизи. <i>План</i> Експертиза та консультування в освіті як вид професійної діяльності. Особливості наукової та гуманітарної експертизи. Процес та етапи консультування. Особистісно орієнтоване консультування в освіті. Психологічне консультування в освіті.	2 год		4 год
Тема 3. Організація експертизи у галузі освіти. <i>План</i>		2 год	6 год

<p>Методи колективних експертних оцінок. Особливості методів колективних експертних оцінок (зміст методу колективної експертної оцінки. педагогічний аудит, психолого-педагогічна експертиза, комплексна гуманітарна експертиза, консалтинг тощо)</p>			
<p>Тема 4. Роль, функції та базові компетенції експерта у галузі освіти <i>План</i> Вимоги до експертів у галузі освіти. Базові компетенції експерта у галузі освіти. Спільне та відмінне між кваліфікаціями «експерт у галузі освіти», «менеджер з освіти», «фахівець з управління проектами», «менеджер інноваційного бізнесу». Методи відбору експертів у галузі освіти</p>	2 год		4 год
<p>Тема 5. Поняття «ефективність експертизи». Чинники впливу на ефективність експертної діяльності в освіті. <i>План</i> Критерії ефективності експертизи: критерії якості відбору експертів. Інтенсивні чинники підвищення ефективності експертизи в освіті. Застосування комп'ютерних технологій в ході проведення дослідження</p>	2 год		4 год
<p>Тема 4-5. Зміст підготовки до експертної діяльності. <i>План</i></p>		4 год	6 год

<p>Управлінське консультування. Консультування керівників освітніх установ. Експерт у галузі освіти як фахівець у галузі освіти. Методи відбору експертів у галузі освіти: евристичні, статистичні, тестові, документальні та комбіновані. Процедура добору групи експертів (визначення кількості експертів, складання списку експертів, отримання згоди на участь у роботі). Принципи діяльності у творчих групах</p>			
<p>Тема 6. Критерії ефективності експертної діяльності <i>План</i> Управлінська концепція реформування освітньої політики в сучасній Україні. Шляхи реалізації цільового управління освітою. Принципи управління ЗВО. Поняття «критерії».</p>	2 год		6 год
<p>Тема 6. Професійна компетентність експерта у галузі освіти. <i>План</i> Комплексність оцінювання, види експертизи, достовірність, обґрунтованість, моніторинг на основі стандартизації та нормування (види і підвиди моніторингу), системність. Фонди знань та умінь. Екстенсивні чинники підвищення ефективності формування професійної компетентності експерта в освіті</p>		2 год	4 год
<p>Тема 7. Підготовка експертів з освіти в Україні.</p>	2 год		4 год

<p><i>План</i> Поняття «якість освіти». Особливості нормативно-правових засад експертної діяльності у галузі освіти. Формування умінь і навичок з експертної та консультативної діяльності на різних етапах освітнього процесу.</p>			
<p>Тема 7-8. Підготовка експертів з освіти в Україні та за кордоном. <i>План</i> Механізми, заходи, інструменти, критерії, правила, процедури щодо оцінювання стану якості освіти за всіма параметрами освітньої діяльності в Україні та країнах ЄС. Курси підвищення кваліфікації або перепідготовки з методики забезпечення якості освіти та/або освітньої діяльності</p>		4 год	6 год
ВСЬОГО	14 год	16 год	60 год
4. Система оцінювання курсу			
Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
Лекція			
Практичне заняття	15		
Самостійна робота	15		
Індивідуальне/творче завдання	20		
Залік	50		
Максимальна кількість балів	100		
5. Ресурсне забезпечення			
Література			
Базова			
1. Алексєєв Н. Г. Принципи і критерії експертизи освіти. <i>Шкільні технології</i> . 2000. № 2. С. 220.			

2. Бєлова Л. О. Якісна освіта як запорука якості життя населення. *Теорія та практика державного управління*: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2016. Вип. 4 (54). С. 8–17.
3. Бобрицька В. І. Професійна підготовка магістрів у галузі освіти в Україні: сучасні виклики, проблеми, знахідки. *Вісник національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія*. 2017. №10. Електронний ресурс. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/viewFile/12457/16830> (Дата звернення 31.01.2021)
4. Волот О. І. Експертні методи оцінок та їх використання в управлінні економічними об'єктами. *Електронний ресурс*. URL: http://www.rusnauka.com/13_EISN_2012/Economics/10_109835.doc.htm
5. Гнатієнко Г. М., Снитюк В. Є. Експертні технології прийняття рішень. Київ: Маклаут, 2008. 444 с.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
7. Гопкінз Д. Оцінювання для розвитку школи: пер. з англ. Г. Вець. Львів: Літопис, 2003. 256 с.
8. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В.Г. Кремень]. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
9. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 2014 р. *Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р.* (із змінами і доповненнями 12.01.2018 р.). *Електронний ресурс*. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18; Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1369-IX від 30.03.2021.
10. Закон України «Про освіту» від 25.03.1996 р. *Голос України*, 1996. 25 квітня.
11. Иванов Д. А. Экспертиза в образовании: учебное пособие для студентов высш.пед. учеб. заведений. Москва: Академия, 2008. 329 с.
12. Колтунович Т. А. Етичний кодекс психолога: навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2007. 232 с.
13. Комунікаційна стратегія МОН 2017–2020 / схв. Рішенням Колегії МОН від 26 трав.2017 р. № 4/1-15. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/komunikaczijna-strategiya-mon-2017-2020.pdf>.
14. Конституція України. Київ, 1996.
15. Курганская С. М. Экспертиза годового плана работы школы. *Педагогическая диагностика*. 2007. № 6. С. 5-12.
16. Кучер С. Н. Основные подходы к экспертизе в образовании. *Педдиagnostика*. 2007. № 2. С. 50-57.
17. Мойсеюк Н. Э. Педагогика. *Навч. посібник*, 3-е изд., 2001. 608 с.
18. Новикова Т. Г. Типология экспертизы в образовании. *Муниципальное образование: инновации и эксперимент*. № 5, 2009. С. 37-42.
19. Новикова Т. Экспертиза инноваций в образовании. Подготовка экспертов гражданских институтов. *Народное образование*. 2006. № 4. С. 104-109.
20. Огнев'юк В., Сисоєва С. Підготовка експертів у галузі освіти в Україні. *Освітологія*. 2015. №4. С. 54-60.
21. Самигуллин Г. Х., Багавиев И. И. Педагогическая экспертиза методической работы. *Методист*. 2007. № 3. С. 31-33.
22. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основы научных исследований. *Навчальний посібник*. Київ: РНЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.

23. Симаева И. Н. Этические аспекты экспертной деятельности в образовании. *Электронный ресурс*. Внедрение европейских стандартов и рекомендаций в системы гарантии качества образования. *Сборник материалов шестой Всероссийской научно-практической конференции Гильдии экспертов в сфере профессионального образования*. Москва, 2011. URL: http://expert-nica.ru/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=203
24. Сисоева С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: *навчально-методичний посібник*. НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
25. Сисоева С. О. Основи педагогічної творчості. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.
26. Сисоева С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти. Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.
27. Сисоева С. О., Бондарева Л. І. Педагогічні технології професійної підготовки фахівців: *навчальний тренінг*. Київ: Університет «Україна». 2007. 185 с.
28. Сологуб А. І. Моніторинг якості креативної освіти ліцеїстів. *Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні 1992–2002: зб. наук. праць до 10-річчя АПН України*. Ч. І. Харків : ОВС, 2002.
29. Strazhnikova Inna, Yehorova Inha. Theoretical fundamentals of the educational process regionalization in higher education institutions of Ukraine. *Людинознавчі студії. Серія “Педагогіка”* / ред. кол. М. Чепіль (головний редактор) та ін. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2020. Вип. 11/43. 132 с. С. 39-49 (DOI: <https://doi.org/10/24919/2413-2039.11/43/220435>).
30. Спільник І., Спільник П. Етичні засади діяльності у консультаційній сфері. *Електронний ресурс*. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Ecan/2011_8_2/pdf/spilnyk.pdf
31. Стась Н. Ф. Комплексный подход к экспертной оценке тестовых измерителей. *Стандарты и мониторинг в образовании*. 2008. № 5. С. 25-30.
32. Стражнікова І., Єгорова І. Основні засади підготовки до управлінської діяльності майбутніх менеджерів закладів середньої освіти України як напрям педагогічної історіографії. *DanishScientificJournal*. № 30. 2019. Vol.2. Р. 22-25. (Данія).
33. Тубельский А. Какие способы экспертизы известны в культуре? *Педагогическая диагностика*. 2008. № 4. С. 7-27.
34. Федорова Н. Ф. Науково-методичне забезпечення педагогічних інновацій у навчально-виховному процесі при навчанні обдарованих: *навч.-метод. посіб.* Київ : Інститут обдарованої дитини, 2011. 122 с.
35. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. *Підручник*. Київ: Знання-прес, 2002. 295 с.

Додаткова література:

1. Аналітичні методи. *Електронний ресурс*. URL: <http://marketinghelping.com/konspekti-lekcz/21-konspekt-lekczj-qosnovi-marketinguq/430-analtichn-metodi.html>
2. Етичні аспекти консультативної діяльності. *Електронний ресурс*. URL: http://www.osvita-plaza.in.ua/publ/etichni_aspekti_konsultativnoji_dijalnosti/279-1-0-27223

3. Інноваційні педагогічні технології навчання професії: *Монографія* / Нікуліна А. С., Максименко Ю. Б., Матвеев Г. П., Засланська С. А. та ін.; за ред. Нікуліної А. С. Донецьк: Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників, 2005. 385 с.
4. Кузьмінський А. І., Омеляненко С. В. Технологія і техніка шкільного уроку: *навч. посіб.* Рекомендовано МОН. Київ, 2010. 335 с.
5. Лозниця В. С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: *навч. посіб.* Київ: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2001. 512 с.
6. Метод експертних оцінок. *Електронний ресурс*. URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/5372/46/>
7. Методи експертних оцінок для розв'язання задач прийняття рішень. *Електронний ресурс*. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/313/11.pdf>

Допоміжна

1. Мамонова Д. А. Сутність та порядок оцінки якості та ефективності судово-бухгалтерської експертизи. *Електронний ресурс*. URL: http://www.rusnauka.com/14_APSN_2008/Economics/32564.doc.htm
2. Мещанінов О. П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: теорія і методика: *Дис... д-ра пед. наук: 13.00.04*. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 2005. 509 с.
3. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. Київ: Знання України, 2003. 450 с.
4. Положение о сертификации аттестационных экспертов в сфере образования Республики Татарстан. *Електронний ресурс*. URL: <http://base.garant.ru/8151502/>
5. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні». *Електронний ресурс*. URL: <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

6. Контактна інформація

Кафедра	педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	д.пед.н., проф. Завгородня Тетяна Костянтинівна, д.пед.н., проф. Стражнікова Інна Василівна
Гостьові лектори	Запрошені викладачі з закладів вищої освіти України.
Контактна інформація викладача	tetiana.zavgorodnia@pnu.edu.ua , inna.strazhnikova@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про запобігання та виявлення
--------------------------	---

	плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/ положення-про-запобігання-плагіату
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку впродовж двох тижнів з дня пропуску. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищують 10% від загальної кількості лекційних годин відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента. Відпрацювання додатковим тестуванням можливо на сайті дистанційного навчання http://www.d-learn.pu.if.ua/ .
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Не зараховується.
Невідповідна поведінка під час заняття	Не допускається
Додаткові бали	Студент може отримати за роботу під час лекційних занять.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи PROMETHEUS, «УкрІНТЕІ», EDERA.

Викладач: д.пед.н., проф. Завгородня Т.К., Сражнікова І.В.